

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Рівненського обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

24 грудня 2021 року № 225

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА ДЛЯ ОСІБ ІЗ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

(підвищення кваліфікації)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Спеціалізація: педагогічні працівники закладів освіти

Напрямок: сучасний урок: основні вимоги, типи та структура

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітню програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри суспільно-гуманітарної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол від 09 грудня 2021 р. № 10).

Освітню програму затверджено Вченою радою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол від 24 грудня 2021 р. № 7) та введено в дію наказом ректора від 24 грудня 2021 р. № 225.

ПЕРЕДМОВА

Освітню програму розроблено проектною групою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти згідно з вимогами законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту»; постанов Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами), від 30.09.2020 № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти»; Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р; наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», а також рекомендаційного листа МОН України від 28.04.2017 № 1/9-239.

Програма укладена на базі другого рівня вищої освіти (магістр) та відповідає 7 рівню Національної рамки кваліфікацій.

Розроблена проектною групою у складі:

1. Лавренчук В.П., к.ф.н., завідувач кафедри суспільно-гуманітарної освіти;
2. Лавренчук М.В., методист кабінету суспільно-гуманітарних предметів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Загальні положення

Зміст освітньої програми враховує особливості професійної діяльності вчителя в умовах реформування освіти, а також перспективи впровадження Нової української школи і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; освітніми стандартами; вимогами до компетентностей педагогічних працівників; запитамі замовників освітніх послуг.

1.2. Цільова аудиторія

Педагогічні працівники закладів освіти різних типів і форм власності.

1.3. Мета програми

Мета освітньої програми полягає у розвитку загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників закладів освіти, необхідних для втілення державної політики у сфері загальної середньої освіти, засади якої викладені у законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», та для організації освітнього процесу на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898.

Освітня програма забезпечить наступні результати навчання:

здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів;

здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей;

здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів;

здатність планувати освітній процес;

здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів;

здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

1.4. Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться

Загальні компетентності: громадянська, культурна, підприємницька.

Професійні компетентності: предметно-методична, прогностична, оцінювально-аналітична, інноваційна.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

2.1. Зміст та обсяг освітньої програми

Зміст освітньої програми враховує особливості професійної діяльності вчителя в умовах реформування освіти, а також перспективи впровадження Нової української школи та Державного стандарту базової середньої освіти і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників; запитамі замовників освітніх послуг.

2.2. Форма та структура освітньої програми

Освітня програма передбачає очну (зокрема, з використанням технологій дистанційного навчання) форму навчання.

Очна форма навчання організовується шляхом проведення:

інтерактивних лекцій;

тематичних дискусій;

практичних занять (семінарів, практикумів, тренінгів, майстер-класів тощо);

контрольних заходів (організаційно-настановне заняття, конференція з обміну досвідом).

Обсяг освітньої програми складає 30 годин (1 кредит ЄКТС).

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти за напрямом «Сучасний урок: основні вимоги, типи та структура» заочною формою навчання (30 аудиторних годин)

Назви модулів і тем	Форма навчання			Усього
	Лекція, дискусія	Практичне заняття	Контроль	
Модуль 1.				
Освітня політика та реформа Нової української школи				
Тема 1.1. Впровадження Нової української школи на рівні базової середньої освіти	2			2
Тема 1.2. Навчально-методичне забезпечення реалізації Державного стандарту базової середньої освіти		2		2
Усього годин за модулем	2	2		4

Модуль 2. Компетентнісно орієнтований підхід у сучасній освіті				
Тема 2.1. Формування ключових компетентностей учнів в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти	2	2		4
Тема 2.2. Використання сучасних освітніх технологій у процесі формування наскрізних умінь здобувачів освіти	2	2		4
Тема 2.3. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти на сучасному уроці		4		4
Усього годин за модулем	4	8		12
Модуль 3. Технологічна майстерня: конструктор сучасного уроку				
Тема 3.1. Технологічна карта сучасного уроку: техніки, прийоми, методи, технології, методичний супровід		2		2
Тема 3.2. Компетентнісно-діяльнісний підхід: методи, прийоми та інструменти	2	2		4
Тема 3.3. Типи сучасного компетентнісного уроку та його структура		2		2
Тема 3.4. Емоційно-ціннісна складова компетентнісного уроку		2		2
Усього годин за модулем	2	8		10
Модуль 4. Діагностичний				
Організаційно-настановне заняття			2	2
Конференція з обміну досвідом			2	2
Усього годин за модулем			4	4
Разом	8	18	4	30

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1.

Освітня політика та реформа Нової української школи

Тема 1.1. Впровадження Нової української школи на рівні базової середньої освіти

Концепція Нової української школи. Мета і головні компоненти Нової української школи. Педагогіка партнерства, дитиноцентризм.

Структура Державного стандарту базової середньої освіти. Зв'язок з Державним стандартом початкової освіти. Загальна характеристика складових змісту освіти. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти. Адаптаційний та базовий предметний цикл навчання. Зміст освітніх галузей. Види освітніх галузей. Мета та компетентнісний потенціал освітніх галузей. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів різних освітніх галузей. Характеристика навчально-методичного забезпечення освітніх галузей.

Тема 1.2. Навчально-методичне забезпечення реалізації Державного стандарту базової середньої освіти

Типова освітня програма. Освітня програма закладу освіти. Методичні рекомендації щодо розроблення освітньої програми закладу освіти. Навчальний план. Модельна навчальна програма, її зміст та структура.

Розроблення навчальної програми. Календарне планування. Планування на тиждень. Планування на день. Врахування особливостей освітніх галузей, визначених Державним стандартом базової середньої освіти, при створенні навчальних програм. Структура навчальної програми.

Визначення послідовності досягнення результатів навчання учнів з навчального предмета (інтегрованого курсу). Опис змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) та видів навчальної діяльності учнів із зазначенням орієнтовної кількості годин, необхідних на їх упровадження. Затвердження навчальної програми. Планування навчальних занять на основі навчальних програм, затверджених педагогічною радою закладу освіти.

Модуль 2.

Компетентнісно орієнтований підхід у сучасній освіті

Тема 2.1. Формування ключових компетентностей учнів в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти

Діяльнісна спрямованість освітнього процесу як необхідна умова формування компетентностей учнів. Універсальні учнівські дії та специфічні дії учня, направлені на реалізацію базового компоненту освітньої галузі, як важлива складова сформованості ключових компетентностей. Конвертування

опису ключових компетентностей у рамки результатів навчання, підбір інструментів діагностики та формувального оцінювання.

Поняття про загальні результати навчання, їхня трансформація у конкретні результати навчання та діяльність учня. Підбір компетентісно-ситуативних завдань та вправ відповідно до дій учнів.

Тема 2.2. Використання сучасних освітніх технологій в процесі формування наскрізних умінь учнів

Наскрізнi вміння як основа ключових компетентностей учнів.

Методи, прийоми, інструменти розвитку наскрізних умінь та шляхи підвищення їх рівня.

Використання технології критичного мислення для формування наскрізних умінь учнів. Критичне мислення як складова розумової діяльності учнів.

Особливості критичного мислення школяра: вміння самостійно вчитися, вміння висловлювати власні думки усно та письмово, чітко та коректно стосовно оточуючих; критично мислити, здатність до самопізнання й самореалізації особистості в різних видах творчої діяльності, навички, необхідні для життєвого й професійного вибору, вміння співпрацювати та працювати в групі. 9 стратегій розвитку критичного мислення.

Використання проєктних технологій для розвитку наскрізних умінь учнів виявляти ініціативу, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими гравцями команди.

Використання інтерактивних технологій та технології проблемного навчання для реалізації діяльнісного підходу освітнього процесу, та розвитку наскрізних умінь здобувачів освіти.

Тема 2.3. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти на сучасному уроці

Основні види оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Форми оцінювання: усна (зокрема індивідуальне, групове та фронтальне опитування); письмова (зокрема діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування); цифрова (зокрема тести в електронному форматі); графічна (зокрема робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами); практична (зокрема виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів) та інших. Розроблення завдань для оцінювання результатів навчання учнів на компетентісній основі.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання результатів навчання учнів: визначення об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей (використання таксономії цілей Блума-Андерсона та методики SMART-ціль та інших); створення ефективного зворотного зв'язку; забезпечення активної участі учнів у процесі пізнання; визначення спільно з учнями критеріїв оцінювання виду роботи, виду діяльності; формування вміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія);

коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Важливість надання учителем зворотного зв'язку учням в усній і письмовій формах. Методи отримання вчителем зворотного зв'язку щодо сприймання та розуміння учнями навчального матеріалу.

Особливості оцінювання учнів з особливими освітніми потребами. Зв'язок оцінювання з індивідуальною програмою розвитку (ІПР).

Самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

Заповнення свідоцтва досягнень, надання учневі та батькам (особам, що їх замінюють) рекомендацій щодо подальшого навчання.

Етичні принципи та вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів, механізми її забезпечення.

Модуль 3.

Технологічна майстерня: конструктор сучасного уроку

Тема 3.1. Технологічна карта сучасного уроку: техніки, прийоми, методи, технології, методичний супровід

Моделювання освітньої діяльності вчителя та учня. Конкретно сформульовані цілі як очікувані результати сформованості компетентностей.

Проектування освітньої діяльності здобувачів освіти, створення освітніх та громадянсько-значущих проєктів в освітньому процесі. Створення технологічного паспорту проєкту.

Створення сучасної моделі уроку. Поняття технологічної карти уроку.

Конструювання технологічної карти вчителя та учня. Основні компоненти технологічної карти уроку. Використання методів, технік, прийомів, інструментів на кожному етапі уроку.

Тема 3.2. Компетентнісно-діяльнісний підхід: методи, прийоми та інструменти

Організація освітнього процесу на основі діяльнісного підходу. Компетентнісний потенціал діяльнісних методів навчання. Роль діяльнісного підходу у формуванні цілісної особистості. Основні характеристики діяльнісного підходу як запорука якісного освітнього процесу і взаємозв'язок зі сферами розвитку дитини. Взаємозалежність діяльнісного підходу та розвитку мотивації учнів до навчання.

Шляхи та інструменти втілення діяльнісного підходу. Проєктна діяльність як спосіб реалізації діяльнісного підходу.

Умови успішної реалізації діяльнісного підходу в базовій школі. Професійні ролі вчителя. Рефлексія та професійний саморозвиток учителя.

Тема 3.3. Типи сучасного компетентнісного уроку та його структура

Нормативні документи щодо основних форм організації освітнього процесу та типів уроку.

Типи компетентнісного уроку: формування компетентностей, розвитку компетентностей, перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей, корекції основних компетентностей, комбінований урок.

Нетрадиційні форми освітнього процесу: екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, бріфінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки тощо.

Навчально-практичні заняття, їх специфіка.

Заняття-практикуми: мета завдання, дії учнів.

Академічна свобода вчителя у виборі форм і методів навчання.

Структурі моделі компетентнісного уроку. Формулювання мети та очікуваних результатів освітнього процесу.

Структура уроку за технологією формування та розвитку критичного мислення.

Моделі уроку-майстерні, уроку в проєктній технології.

Тема 3.4. Емоційно-ціннісна складова компетентнісного уроку

Емоційно-ціннісна складова у структурі компетентності та у структурі очікуваних результатів освітньої діяльності здобувачів освіти.

Емоційно-ціннісна складова у аспекті емоційного та мотиваційного поля уроку (за моделлю компетентнісного уроку Т. Смагіної). Мотивація як педагогічна категорія. Поняття «стимулу» та «потреби». Мотивація 2.0: злет і падіння. Особистісний та ситуаційний чинник. Інноваційні методи та прийоми розвитку позитивної мотивації учнів на уроках. Реалізація мотиваційного етапу компетентнісного уроку.

Емоційне налаштування на компетентнісному уроці: прийоми та техніки.

Реалізація наскрізного підходу щодо формування цінностей та ставлень учнів. Ціннісний компонент у структурі загальних результатів, конкретних результатів та орієнтирів для оцінювання Державного стандарту базової середньої освіти.

Модуль 4. Діагностичний

Організаційно-настановне заняття

Реєстрація слухачів. Організація та проведення вступного інструктажу з охорони праці. Ознайомлення з організацією, змістом та умовами проведення курсів. Надання рекомендацій щодо вибору теми конференції з обміну досвідом.

Конференція з обміну досвідом

Організація обговорення педагогічних інновацій, елементів нових освітніх та інформаційно-комунікативних технологій навчання, методики упровадження технік формування оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, вимог до педагогічної діяльності педагогічних працівників, що сприяють

розвитку їхньої професійної компетентності. Рефлексія освітньої програми підвищення кваліфікації.